

Marrëveshje bashkëpunimi
midis Ministris së Shëndetsis dhe Agenas

Fushata informative **“Përdorimi korrekt i shërbimeve të rasteve të jashtëzakonshme – urgjencave”**

Përmbajtja informative

Fushata informative
“Përdorimi korrekt i shërbimeve të rasteve të jashtëzakonshme – urgjencave”
Përmbajtjet informuese të përbashkëta në nivel kombëtar.

Ministria e Shëndetësisë dhe Agenas - Agjencia kombëtare për shërbimet shëndetsore

Krahinore, në bashkëpunim me Krahinat dhe Provincat e Pavarura të Trentos dhe Bolzanos, kanë nisur zbatimin e një fushatë informative kombëtare mbi përdorimin e përshtatshëm të shërbimeve të gjendje së jashtëzakonshme – urgjencave dhe të shërbimit të asistencës së vazhdueshme.

Fushata ka qellim të informojë dhe të sensibilizojë të gjithë popullsinë, me kujdes të veçant drejtuar të rinjve dhe të huajve, mbi përdorimin e përshtatshëm të shërbimeve, mbi parimin që një qytetar i mirë informuar është një qytetar më i ndërgjegjshëm në njohjen e nevojave të shëndetit të tij dhe të individualizojë në bazë të tyre strukturën e duhur më të përshtatshme.

Fushata kombëtare parashikon një bazë informuese të përcaktuar në akord me literaturën dhe me eksperiencat ndërkombëtare dhe kombëtare të lidhura ngushtë me fushatat informative në shëndetsi - dhe në veçanti ndërhyrjet e drejtuara në përdorimin drejtë të shërbimeve të gjëndjes së jashtëzakonshme – e urgjencave.

Në faqet që vijojnë paraqiten përmbajtjet specifike të bazes informative që është mbështetur në nivel kombëtar nga të gjithë Krahinat dhe Shoqëritë e Kolegjet, Shoqatat shkencore dhe Organizatat profesionale të sektorit.

ÇFARE ESHTË NUMRI 1 – 1 – 8

- 1-1-8 është numri telefonik, i njëjtë në të gjithë territorin kombëtar, që i referohet të gjitha rasteve të kërkesës të ndihmës së shpejtë shëndetsore në një situatë të jashtëzakonshme – urgjenca *.
- Numri 1-1-8 vë në kontakt qytetarin me një Qendër Operative që merr telefonatat, vlerëson gravitetin e gjendjes dhe, se është e nevojshme, dërgon personelin dhe mjetet e nevojshme të ndihmës së shpejtë në bazë të gjendjeve specifike të duhur. Qendra koordinon ndihmën nga vendi i ngjarjes deri në spitalin më të përshtashëm.
- 1-1-8 është një numër gratis dhe është aktiv në të gjithë territorin kombëtar pa ndërprerje për **24 orë** rresht.
- Numrit 1-1-8 mund t'i telefonohet nga çfarëdolloj telefoni, fiks o celular (mobil). Telefonat celulare përdoren për të bere telefonata përkundrejt numrave të ndihmës së shpejtë (118, 112, 113, 115) edhe në rast se skeda nuk ka kredit. Se telefonohet nga një kabinë telefonike nuk është e nevojshme as monedha dhe as skeda

*

Gjendje e jashtëzakonshme

1. Në bazë të statistikës jo e shpeshtë
2. Përfshin një ose më shumë pacientë
3. Ekziston rreziku i vdekjes së menjëhershme
4. Kërkon ndërhyrje terapeutike dhe shpëtim jete të menjëherëshme ose për një kohe sa më të shpejtë të mundur

Urgjenza

1. Në bazë të statistikës më e shpeshtë
2. Përfshin një ose më shumë pacientë
3. Nuk ekziston rreziku i vdekjes së menjëhershme
4. Kërkon ndërhyrje terapeutike brenda një kohe të shkurtër

PER T'I TELEFONUAR NUMRIT 1-1-8

Kur i telefonohet numrit 1-1-8

Në të gjitha rastet në të cilat mund të rrezikohet jeta ose siguria e një personi si në rast të :

- vështirësi ose mungese të frymëmarrjes
- dhimbje në gjoks
- humbjes të zgjatur të ndenjave (personi nuk flet e nuk përgjigjet)
- trauma dhe plagë me hemoragji të dukshme
- aksident (shtëpijak, rrugor, sportiv, bujqësor, industrial)
- vështirësi në të folur ose vështirësi/ paaftësi në përdorimin e një ose të gjymtyrëve të së njëjtës anë (krah).
- shenja të mbytjes(zënie fryme), helmimi, mbytje në uje ose djeg'jeje.

Si i telefonohet numrit 1-1-8

- Bëhet numri telefonik 1 - 1 - 8
- Përgjigjuni me qetësi pyetjeve të bëra nga operatori dhe prisni në telefon për të gjithëkohën që duhet
- Të lesh (japësh) numrin e telefonit
- Të tregohet vendi i ngjarjes (komuna, rruga, numri)
- Të spiegethet ngjarja (të ndjerit keq, aksident, etj.) dhe të referohet gjithshka që shikohet
- Të tregohet sa persona janë të komplikuar
- Të komunikohet gjendja e personit të komplikuar: përgjigjet, merr frymë, ka humbje gjaku, ka dhimbje?
- Të komunikohen situata të veçanta: femijë i vogël, grua shtatzenë, person i moshuar, person me sëmundje të njohura (kardiopatia, azma, diabet, epilepsia, etj.).

E RËNDËSISHME

- ⇒ Bashkëbisedimi duhet të bëhet me zë të qartë dhe duhet të jepen të gjitha të dhenat e kerkuara nga operatori që ka detyrë t'i analizojë: nuk është një humbje kohe !!
- ⇒ Në fund të bashkëbisedimit sigurohuni që aparati telefonik të vihet në rregull në vendin e duhur.
- ⇒ Të lihet i lire telefoni i perdorur për të thirrur ndihmën e shpejtë : mund të jeni i kontaktuar në çfarëdo lloj momenti nga Qendra Operative për sqarime ose instruksione të mëtejshme.

NE PRITJE TE NDIHMAVE

Çfarë duhet të bëhet

- Përmbahuni udhëzimeve telefonike të dhëna nga personeli i 1-1-8.
- Të mbulohet pacienti e të mbrohet nga ambienti.
- Të inkurajohet e të sigurohet pacienti.
- Në rast aksidenti, mos pengohet arritja e ndihmave dhe të njoftohen kalimtarët.
- Të zërdhëni me delikatese rrobat e ngushta (rripi, kravata) për të lehtësuar frymëmarrjen.

Çfare nuk duhet të bëhet

- MOS bihet në panik
- MOS spostohet personi i traumatizuar bëhet vetëm në raste të detyrueshme për situatat e rrezikut ambiental (gazi, zjarri, rrezik shembje eminente, etj).
- MOS jepet për të ngrënë e pirë.
- MOS jepen ilaçe.

E RËNDËSISHME

Mos mbani të zënë KURRE linjën telefonike të numrit të përdorur për të thirrur ndihmat: mund të kontaktoheni në çfarëdolloj momenti nga Qendra Operative për sqarime ose instruksione të mëtejshme.

KUR NUK DUHET T'I TELEFONOHET 1 – 1 – 8

- Në të gjitha situatat të konsideruara jo urgjente
- Për të kërkuar konsultime specialistike mjeksore.
- Për të patur informacione të natyrës së shërbimit shëndetsor : oraret e shërbimeve, prenotimeve të vizitave ose të kerkimeve diagnostike, farmacitë në turn.

NDIHMA E SHPEJTE (IL PRONTO SOCCORSO)

Çfare është

Ndihma e Shpejtë e spitalit është stuktura që garanton vetëm kurimin e gjendjeve të jashtëzakonshme – urgjencave, ose të atyre situatave patollogjike, të papritura ose traumatike, që kërkojnë ndërhyrje të menjëhershme diagnostike e terapeutike.

Kur të shkohet

Eshtë mirë të shkohet në Ndhmën e Shpejtë për probleme akute urgjente dhe që nuk zgjidhen nga mjeku i familjes, nga pediatra e zgjedhur vetë ose nga mjekët e shërbimit pa ndërprerje. (ish mjeku i rojes).

Kur nuk shkohet

Ndihma e Shpejtë nuk është strukturë në të cilën thellohen aspektet klinike jo urgjente ose kronike.

Për këtë arsëye, mos iu drejtoni NSh (Ndhmës së Shpejtë):

- për të evituar listën e pritjes në rast të vizitave specialistike jo urgjente
- për marrjen e recetave e /o certifikatave
- për të bërë kontrole klinike të pa motivuara nga situata urgjente
- për të evituar shkuarjen tek mjeku juaj kurues
- për të patur shërbime që mund të behen në qëndrat ambulatorore
- për komoditet, për shprehi (zakon), për të evituar pagesën e ticket.

E RËNDËSISHME

Çdo vizitë e kotë në Ndhmën e Shpejtë është një pengesë për kë ka nevojë.

Një përdorim korrekt i strukturave shëndetsore eviton mosshërbimet për vetë strukturat edhe për përdoruesit e tjerë.

Një funksion i mirë i Ndhmës së Shpejtë varet nga të gjithë.

HYRJA (ARRITJA) NË NDIHMËN E SHPEJTË (IL PRONTO SOCCORSO)

Si hyhet (arrihet)

Hyhet në Ndhimën e Shpejtë direkt ose me ambulancë duke i telefonuar numrit 1-1-8.

Triage dhe Kodet me ngjyra: semafori i shendetit

- Me arritjen në Ndhimën e Shpejtë, qytetarit i bëhet një vlerësim i menjëhershëm i nivelit të urgjencës nga ana e infermierëve shumë të specializuar, pajiset me kod me ngjyrë që stabilizon prioritetin e hyrjes për kurat në bazë të gravitetit të rastit dhe pamvarësisht nga rradha e arritjes në spital.

Një metodikë e tillë quhet “Triage”
ka qëllim të evitoj pritjet për rastet urgjente.

- Triage nuk shërben për të shkurtuar kohën e pritjes por përkundrazi për të garantuar që pacientët në gjëndje shumë të rëndë, nuk duhet të presin minuta të vlefshme për jetën.

Kodi kuq: shumë kritike, rrezik vdekje, prioritet maksimal hyrje e menjëhershme në kurat;

Kodi i verdhe: gjëndje kritike, prezenca e rreziqeve evolutive, rrezik potencial i jetës; shërbime të pa shtyshme;

Kodi jeshil: gjëndje pak kritike, mungesa e rreziqeve evolutive, shërbime që mund të kruhen më vonë;

Kodi i bardhë: gjëndje jo kritike, pacientë jo urgjent.

E RËNDËSISHME

Në Ndhimën e Shpejtë ka prioriteti pacientit në gjëndje më të rëndë dhe jo ai që arrin më parë.

Të arrihesh me ambulancë në Ndhimën e Shpejtë nuk do të thotë që të vizitoheni në kohë më të shpejtë.

SHËRBIMI I ASISTENCËS PA NDËRPRERJE ish Mjeku i rojes (IL SERVIZIO DI CONTINUITÀ ASSISTENZIALE – ex Guardia medica)

Çfarë është

- Është shërbim që, në mungesë të mjekut të familjes, garanton asistencë mjeksore, për situata të karakterit që nuk mund të shtyhen, që do të thotë për ato probleme shëndetsore për të cilat nuk mund të pritet deri në hapjen e ambulatorit të mjekut kurues personal ose të pediatres të zgjedhur vetë.
- Shërbimi është aktiv në orët e natës ose në ditët e festave e parafestave.
- Mjeku i vazhdimësisë së asistencës mund:
  - të bëjë vizita në shtëpi, për të cilat nuk mund të pritet
  - të japë receta për ilaçe për terapi që nuk mund të presin ose të domosdoshme për vazhdimësinë e terapisë për të cilat ndërprerja mund të keqësojë gjendjen e personit
  - të lëshojë çertifikata për sëmundje në raste domosdoshmerie dhe për një kohë maksimale për tre ditë.
  - propozon shtrimin në spital

Si behet kjo

Kjo bëhet nëpërmjet numrit telefonik të posaçëm që mund të merret nga secili në ASL- e vet. Mjeku i shërbimit pa ndërprerje në bazë të vlerësimit të gjëndjes së përshkruar, mund të pergjigjet nëpërmjet këshillave telefonike, vizitës ambulatorie (ku është e mundur) ose vizitës në shtëpi.

Është përgjegjesi e mjekut, edhe në bazë të një linje në nivel kombëtar e /o krahinor të vlerësojë se është e domosdoshme vizita në shtëpi.

Kur telefonohet

Për probleme shëndetsore që manifestohen natën ose në ditët e festave e parafestave, kur mjeku personal kurues nuk është në shërbim, dhe për të cilat nuk mund të pritet.

➤ Shërbimi është aktiv :

natën: nga e hëna deri të djelën, nga ora 20.00 deri në orën 08.00

ditën: - në ditët e parafestave, nga ora 10.00 deri në orën 20.00

- në ditët e festave, nga ora 08.00 deri në orën 20.00

Kur nuk telefonohet

Për probleme të gjendjeve të jashtëzakonëshme ose të urgjencës shëndetsore (për të cilat kontaktohet direkt Shërbimi i gjëndjes së jashtëzakonëshme – urgjenca 1-1-8).

Për lëshim recetash për analiza dhe vizita specialiste.